

Lektionsplanering

Årskurs: Åk 7

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Media och demokrati

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Mediers roll och påverkan i demokratiska samhällen.	Eleven kan beskriva hur medierna påverkar samhällsdebatten och ge exempel på detta.
Källkritik och mediasystemets funktion.	Eleven kan ge exempel på hur man kan kritiskt granska olika källor och deras innehåll.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till mediers roll i demokratin (10 min)

- Diskutera vad demokrati är och varför medier är viktiga.
- Ge exempel på hur medier har påverkat viktiga samhällsförändringar tidigare.
- Visa en kort video eller bildpresentation om aktuella medier.
- Ställ frågor som: "Varför behövs fria medier i en demokrati?"

2. Gruppdiskussioner om källkritik (15 min)

- Dela in klassen i små grupper och ge varje grupp olika exempel på nyhetskällor.
- Be grupperna diskutera källornas pålitlighet och möjliga vinklingar.
- Samla gruppens insikter och diskutera dem i helklass.
- Diskutera begrepp som "fake news" och propaganda.

3. Fallstudie: Aktuella medieexempel (15 min)

- Välj en aktuell nyhet och visa hur olika medier rapporterar om den.
- Analysera skillnaderna i rapporteringen och diskutera vad detta kan bero på.
- Ge exempel på hur mediers rapportering kan påverka opinionen och den politiska debatten.

4. Reflektion och avslutning (10 min)

- Sammanfatta lektionen och diskutera vad som var mest intressant.
- Ställ frågor som: "Hur kan vi bli bättre på att granska nyheter?"
- Dela ut en kort hemuppgift för att fördjupa förståelsen av källkritik.

Ämnesinnehåll

- **Mediernas funktion.** Medier dels informerar om samhällshändelser och dels formar den offentliga debatten.
- **Källkritik.** Betydelsen av att vara kritisk mot de källor man möter, både online och i traditionella medier.
- **Olika typer av medier.** Traditionella medier som TV och tidningar, och digitala medier som sociala medier.
- **Mediernas påverkan på samhälle och politik.** Hur reportage och nyhetsval kan påverka allmänhetens åsikter och beslut.
- **Fake news.** Hur falska nyheter sprids och vad vi kan göra för att skydda oss mot desinformation.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Media	Samlingsterm för olika former av kommunikation såsom tidningar, radio och TV.	Från latin "medium", som betyder "medium" eller "mellan".
Källkritik	Processen att kritiskt granska källor för att bedöma deras trovärdighet.	Från det tyska "Quelle", som betyder "källa".
Propaganda	Spridning av information, oftast ensidig, för att påverka opinionen.	Från latin "propagare", att sprida eller föra vidare.
Desinformation	Falsk eller vilseledande information, ofta avsiktligt spridd.	Från latin "de-" (bort) och "informare" (att informera).
Medborgarjournalistik	Journalistisk verksamhet där vanliga medborgare rapporterar och granskar.	Består av "medborgare" och "journalistik".

Diskussionsfrågor

- A. Hur tycker ni att sociala medier har förändrat vårt sätt att ta del av nyheter? Kan det vara både positivt och negativt?
- B. Vilka är de största utmaningarna med källkritik i dagens samhälle, med tanke på den mängd information vi får från olika källor?

- C. Är det viktigt att medier är oberoende från politiska eller ekonomiska intressen? Varför eller varför inte?

Aktivitet

I denna aktivitet kommer eleverna att genomföra en "källkritik-övning". Dela ut två artiklar från olika källor som handlar om samma ämne, där den ena är från en pålitlig källa och den andra från en mindre pålitlig källa. Be eleverna arbeta i par för att jämföra och analysera artiklarna. De ska notera likheter och skillnader i språk, fakta och presentation. Efter att de har diskuterat i små grupper, ska varje par presentera sina observationer för klassen, vilket främjar en större diskussion om källkritik och mediers påverkan.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är medier?	Medier är kanaler för kommunikation.
2. Varför behövs källkritik?	För att säkerställa att den information vi får är pålitlig.
3. Vad är "fake news"?	Falska eller vilseledande nyheter.
4. Hur kan medier påverka en demokrati?	Genom att forma opinion och informera medborgare.
5. Vilken medieform använder du mest?	[Elevens svar]
6. Vad tycker du är viktigt i nyhetsrapporteringen?	[Elevens svar]
7. Ge exempel på en aktuell nyhet.	[Elevens svar]
8. Hur kan vi se till att vi får korrekt information?	Genom att kritiskt granska källor.

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna välja en aktuell nyhet och göra en källkritisk analys av den. De ska skriva ett dokument på minst 2 A4-sidor där de analyserar nyheten utifrån följande punkter:

- 1. Vilken källa kommer nyheten ifrån?
- 2. Vilka fakta presenteras, och hur kan de verifieras?
- 3. Finns det någon eventuell vinkling i nyhetsbevakningen?
- 4. Hur kan nyheten påverka opinionen och samhället?

Citat

"Jag vet att jag är osäker. Det är därför jag är stark." – Socrates, ca 400 f.Kr.

Detta citat belyser vikten av att ifrågasätta och tänka kritiskt, särskilt när det gäller nyheter och information vi får. Att vara medveten om våra osäkerheter gör oss starkare i vårt sökande efter sanning och förståelse.

Tags: [Lektion](#)